

מדינת ישראל

משרד החינוך

המינהל הפדגוגי

האגף לחינוך קדם יסודי

כ"ו שבט תשע"א
31/01/2011
מספרינו : 12402308

המעבר לגן הילדים – ציון דרך ויציאה לדרך

דרך צלחה!

אורה גולדהירש *

המעבר של ילדכם למסגרת חינוכית עירונית הוא אחד משורת מעברים שהוא ואתם, הוריו, עתידים לעבור מעתה במערכת החינוך. כל מעבר הוא שלב בהתפתחות וצופן בחובו חוויות חדשות, אתגרים והצלחות. אין ספק שזהו רגע מרגש ומעורר ציפיות. מסגרת הגן מזמנת לילדכם בתהליך התפתחותו מגוון התנסויות ופעילויות בצעדיו הראשונים לקראת עצמאות. הוא יתנסה בחוויות מסוגים שונים, שבאמצעותן יגבש את אישיותו הייחודית כפרט ויפתח את כישוריו החברתיים. אתם, ההורים, שותפים להתפתחות חשובה זו, ולכם תפקיד כפול, מצד אחד: אפשרו לילד הדרך לרכוש ביטחון ב"התרחקותו" מכס בתהליך הפרידה עם כניסתו למסגרת החינוכית, התפעלו מ"צמיחתו", עודדו אותו להתנסויות החדשות ולוו אותו במתן אמון ביכולתו להתאקלם. מצד שני: היו עבורו מקור לתמיכה סבלנית וחיזוק אם וכאשר מסתמנים קשיים בשלב המעבר. במסגרת הגן עובד צוות מיומן, שיקלוט את ילדכם במקצועיות ורגישות ויהיה זמין לפנייתכם. שדרו לילדכם, שאתם בוטחים במחנכות. הן יכירו אותו היכרות מעמיקה ואישית, ילוו אותו בחום, יחזקו אותו, יסייעו לו להפנים את כללי ההתנהגות והגבולות המגנים עליו ועל כלל ילדי הגן, יעודדו אותו לשחק, לחקור את סביבתו ולרכוש ידע – כל זה באקלים גן מיטבי, שיאפשר לו התפתחות בכל התחומים.

החינוך לניקיון וגמילה מחיתולים הוא אתגר חשוב להורים של ילדים בשלב המעבר. משימה שחשוב לראות אותה כתהליך משותף שלכם ההורים ושל ילדכם המתפתח. גמילת הפעוט מחיתולים מתוארת על ידי הורים לא אחת כחוויה של "קפיצת דרך" בהורות וכ"עליית מדרגה" התפתחותית של ילדם, אך יש שהיא מתוארת כתקופה קשה. רגשות סוערים ומנוגדים משולבים הן אצל ההורים והן אצל הילד הדרך. מחד גיסא: רגשות של שמחה והתלהבות שמקורם בהתקדמות ובהצלחה, ומאידך גיסא: רגשות של תסכול, אכזבה וכעס מול ציפיות חדשות שלא תמיד קל לילד ולהורים לעמוד בהן.

פרק הזמן עד לתחילת שנת הלימודים והמעבר של ילדכם לגן הילדים העירוני, מאפשר לכם להוביל את ילדכם ולהשלים את תהליך הגמילה מחיתולים ברגישות, ללא הפעלת לחץ, בשיתוף פעולה ובתקשורת עם המטפלות במסגרת שאליה הוא משתייך כעת. התייעצו עם אנשי מקצוע (מטפלת במעון, אחות טיפת חלב, פסיכולוג התפתחותי או גורם מקצועי אחר) אם אתם מתלבטים וחשים שהתהליך אינו "זורם" כמצופה.

* אורה גולדהירש – פסיכולוגית התפתחותית, מדריכה ארצית באגף לחינוך קדם יסודי

הכניסה למסגרת הגן תהיה נינוחה וחיובית יותר עבור ילדכם בהיותו גמול מחיתולים. הניסיון מצביע על כך, שילדים שאינם גמולים בעת המעבר לגן הילדים נמנעים לעיתים ממשחק עם חבריהם, מתקשים ליטול חלק פעיל בחיי הגן, לעיתים מתביישים ונמנעים מתקשורת ישירה עם הצוות החינוכי ועם הילדים ובעקבות כך, הסתגלותם למסגרת הגן איטית יותר. הספרות המחקרית ואנשי מקצוע בתחום ההתפתחות סבורים כי בגיל שנתיים רוב הילדים שהתפתחותם תקינה, מסוגלים להתמודד עם תהליך הגמילה מחיתולים ובגיל שלוש אחוז ניכר מהם שולטים בצרכים בשעות העירות.

תקופת המעבר לגן הילדים רצופה חוויות חדשות לילדים ולהוריהם: היכרות עם סדר יום וארגון הגן, מפגש עם ילדים חדשים ומשפחותיהם, התקשרות לגננות ולסייעות, למידת הכללים והפעילויות של הגן. בתהליך ההסתגלות לעיתים יש "עליות" ולעיתים - "ירידות" ואך טבעי הוא, שנדרש לכל ילד פרק זמן, לעיתים קצר ולעיתים ארוך יותר, על מנת להתאקלם. אם תצליחו ליהנות מחוויותיו והצלחותיו של ילדכם בתקופת המעבר, אף כשהן רגעיות, ובד בבד תשדרו לו ביטחון ואורך רוח, תעזרו לו להרגיש שייכות למסגרת החדשה. שיתוף פעולה וחיזוק הקשר שביניכם עם הצוות החינוכי של הגן יתרום לקידום ההתפתחות של ילדכם, להגברת בטחונו העצמי ולהסתגלותו המיטבית.

(הכתוב הוא בלשון זכר, אך הנאמר בו נכון לגבי בנות ובנים)